Laboratorium 4 – MS SQL Server 2008

Temat: Język T-SQL

Opracowanie: A.Dydejczyk, A.Lemański

Ćwiczenie F. Procedury składowane

Procedury przechowywane i wykonywane po stronie serwera, mogą zmieniać dane w bazie, są wydajne, znajdują zastosowanie w np. przy sprawdzaniu uprawnień czy walidacji danych. Umożliwiają kapsułkowanie (jeżeli nie zmienia się interfejs SP to body możemy zmieniać dowolnie, a użytkownik nie zarejestruje zmian). W MS SQL 2005 procedury przechowywane mogą być systemowe, extended i zdefiniowane przez użytkownika. Do tworzenia procedur składowanych używamy polecenia języka SQL - CREATE PROCEDURE (lub CREATE PROC).

```
CREATE { PROC | PROCEDURE } [nazwa_schematu.] nazwa_procedury
    [ { @parametr typ_danych }
    [ WITH <opcje_procedury> [ ,...n ] ]
    [ FOR REPLICATION ]
    AS { <wyrażenie_sql> [;][ ...n ] }
    [;]
    <opcja_procedury> ::=
        [ ENCRYPTION ]
        [ RECOMPILE ]
        [ EXECUTE_AS_Clause ]
    <wyrażenie_sql > ::=
    { [ BEGIN ] wyrażenie [ END ] }
```

W definicji procedury składowanej określamy:

- nazwę procedury;
- nazwy,
- typy danych,
- kierunek działania parametrów procedury;
- ciało procedury – czyli kod wykonywany przez procedurę;
- opcjonalnie deklarujemy, czy procedura ma być przy każdym wykonaniu rekompilowana.

Dodatkowo w ramach zajęć wykorzystamy kursory i wyzwalacze.

Kursory

Kursor to obiekt, który umożliwia poruszanie się po wynikach zapytania rekord po rekordzie. Umożliwia on przetwarzanie rekordów jeden po drugim co daje możliwość zaawansowanego formatowania wyników wyszukiwania danych (ale w ściśle określonej kolejności, determinowanej przez wynik zapytania użytego w definicji kursora).

Implementacja kursora w języku T-SQL wygląda następująco:

```
DECLARE nazwa_kursora CURSOR [ LOCAL | GLOBAL ]

  [ FORWARD_ONLY | SCROLL ]
      [ STATIC | KEYSET | DYNAMIC | FAST_FORWARD ]
      [ READ_ONLY | SCROLL_LOCKS | OPTIMISTIC ]
      [ TYPE_WARNING ]
      FOR wyrażenie_select [ FOR UPDATE [ OF nazwa_kolumny [ ,...n ] ] ]
  [;]
```

Wyzwalacze DML i DDL

Wyzwalacz (ang. trigger) jest specjalnym rodzajem procedury składowanej. W przeciwieństwie do zwykłej procedury składowanej wyzwalacz nie może zostać jawnie wywołany. Wyzwalacz jest wywoływany w reakcji na określone akcje. Akcje te to wykonanie przez użytkownika określonego polecenia SQL (INSERT, UPDATE, DELETE) na danej tabeli, dla której został określony wyzwalacz.

Tworzenie wyzwalaczy

Wyzwalacze tworzymy używając polecenia CREATE TRIGGER. W definicji wyzwalacza określamy:

- nazwę wyzwalacza;
- dla jakiej tabeli tworzymy wyzwalacz;
- na jakie akcje wyzwalacz będzie reagował;
- jakiego typu wyzwalacz tworzymy;
- ciało wyzwalacza (odpowiednik ciała procedury składowanej) - czyli kod wykonywany przez wyzwalacz.

W SQL Server 2008 istnieją trzy rodzaje wyzwalaczy:

A. Wyzwalacze obsługujące operacje DML (ang. Data Manipulation Language), czyli INSERT, UPDATE oraz DELETE wykonywane na tabeli lub widoku.

```
CREATE TRIGGER [ nazwa_schematu . ]nazwa_wyzwalacza
ON { table | view }
[ WITH <dml_opcje_wyzwalacza> [ ,...n ] ]
{ FOR | AFTER | INSTEAD OF }
{ [ INSERT ] [ , ] [ UPDATE ] [ , ] [ DELETE ] }
 [ WITH APPEND ]
 [ NOT FOR REPLICATION ]
AS { wyrazenie_sql [ ; ] [ ,...n ] }
 <dml_opcje_wyzwalacza> ::=
        [ ENCRYPTION ]
        [ EXECUTE AS Clause ]
```

B. Wyzwalacze obsługujące operacje DDL (ang. Data Definition Language) czyli CREATE, ALTER, DROP oraz pewne procedury składowane, które wykonują operacje DDL.

```
CREATE TRIGGER nazwa_wyzwalacza
ON { ALL SERVER | DATABASE }
[ WITH <ddl_opcje_wyzwalacza> [ ,...n ] ]
{ FOR | AFTER }
{ event_type | event_group } [ ,...n ]
 AS { wyrażenie_sql [ ; ] [ ,...n ] }
<ddl_opcje_wyzwalacza> ::=
        [ ENCRYPTION ]
        [ EXECUTE AS Clause ]
```

C. Wyzwalacze obsługujące zdarzenie logowania (LOGON), który jest wywoływany, kiedy ustalana jest sesja logującego się użytkownika.

```
CREATE TRIGGER nazwa_wyzwalacza
ON ALL SERVER
[ WITH <opcje_wyzwalacza_logon > [ ,...n ] ]
{ FOR | AFTER }
LOGON
AS { wyrażenie_sql [ ; ] [ ,...n ] }
< opcje_wyzwalacza_logon > ::=
        [ ENCRYPTION ]
        [ EXECUTE AS Clause ]
```

1. Procedura składowana i parametry wejściowe.

Procedura zwraca wyniki posortowane po danym parametrze (dodatkowa funkcjonalność – uprawnienia dla użytkownika, który może wykonać procedurę a nie może przeglądać tabeli).

```
--- Skrypt Lab04.26
USE AdventureWorks;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_GetSortedPersons') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_GetSortedPersons;
GO
-- Stored procedure usp_GetSortedPersons
-- zwraca posortowaną tabele wg nazwy kolumny podanej w parametrze
CREATE PROC dbo.usp_GetSortedPersons
 @colname AS sysname = NULL
 AS
 DECLARE @msg AS NVARCHAR(500);
 -- Input validation
 IF @colname IS NULL
 BEGIN
   SET @msg = N'A value must be supplied for parameter @colname.';
```

```
  RAISERROR(@msg, 16, 1);
  RETURN;
 END
 IF @colname
  NOT IN(N'ContactID', N'LastName', N'Phone')
  BEGIN
  SET @msg = N'Valid values for @colname are: '
     + N'N''ContactID'', N''LastName'', N''Phone''.';
  RAISERROR(@msg, 16, 1);
  RETURN;
 END
 -- Return person sorted by requested sort column
 IF @colname = N'ContactID'
  SELECT ContactID, LastName, Phone
  FROM Person.Contact
  ORDER BY ContactID;
 ELSE IF @colname = N'LastName'
  SELECT ContactID, LastName, Phone
  FROM Person.Contact
  ORDER BY LastName;
 ELSE IF @colname = N'Phone'
  SELECT ContactID, LastName, Phone
  FROM Person.Contact
  ORDER BY Phone;
GO
```

Po poprawnym wprowadzeniu procedury, wykonujemy test procedury.

```
-- test procedury
USE AdentureWorks;
EXEC dbo.usp_GetSortedPersons  @colname = N'LastName';
```

W ramach ćwiczenia, można sprawdzić działanie procedur przy różnych uprawnieniach użytkownika. Użytkownik nie ma prawa do przeglądania tabel źródłowych, jednak może wykonać procedurę składowaną przetwarzającą tablicę do której użytkownik nie ma dostępiu.

```
-- zadanie z uprawnieniami
DENY SELECT ON Person.Contact TO user1;
GRANT EXECUTE ON dbo.usp_GetSortedPersons TO user1

-- test z uprawnieniami
SELECT PersonID, LastName, Phone
FROM  Person.Contact;

-- usuwanie obiektów z bazy danych
USE  AdventureWorks;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_GetSortedPersons') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_GetSortedPersons;
```

2. Procedura składowana i parametry wejściowe i wyjściowe.

Parametry wejściowe i wyjściowe w procedurach składowanych

```
--- Skrypt Lab04.27
-- INTERFACE - input and output parameters
USE AdventureWorks;
GO

IF OBJECT_ID('dbo.usp_GetCustOrders') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_GetCustOrders;
GO

CREATE PROC dbo.usp_GetCustOrders
  @custid   AS NCHAR(5),
  @fromdate AS DATETIME = '19000101',
  @todate   AS DATETIME = '99991231'
AS
  SET NOCOUNT ON;
  SELECT SalesOrderID, CustomerID, SalesPersonID, OrderDate
  FROM Sales.SalesOrderHeader
  WHERE CustomerID = @custid
    AND OrderDate >= @fromdate
    AND OrderDate < @todate;
GO
```

Po poprawnym zarejestrowaniu procedury wykonujemy testy.

```
-- sposoby uzycia
EXEC dbo.usp_GetCustOrders N'676';
EXEC dbo.usp_GetCustOrders N'676', DEFAULT, '20040212';
EXEC dbo.usp_GetCustOrders N'676', '20021010', '20041010';

EXEC dbo.usp_GetCustOrders
  @custid   = N'676',
  @fromdate = '19970101',
  @todate   = '19980101';
```

Modyfikujemy procedurę dodając parametr wyjściowy.

```
--- Skrypt Lab04.28
-- output parameters
ALTER PROC dbo.usp_GetCustOrders
  @custid   AS NCHAR(5),
  @fromdate AS DATETIME = '19000101',
  @todate   AS DATETIME = '99991231',
  @numrows  AS INT OUTPUT
AS
  SET NOCOUNT ON;
  DECLARE @err AS INT;
```

```
  SELECT SalesOrderID, CustomerID, SalesPersonID, OrderDate
  FROM Sales.SalesOrderHeader
  WHERE CustomerID = @custid
    AND OrderDate >= @fromdate
    AND OrderDate < @todate;
  SELECT @numrows=@@ROWCOUNT,@err=@@ERROR;
  RETURN @err;
GO
```

Po rejestracji procedury wykonujemy testy.

```
DECLARE @myerr AS INT, @mynumrows AS INT;

EXEC @myerr = dbo.usp_GetCustOrders
  @custid   = N'676',
  @fromdate = '20021010',
  @todate   = '20041010',
  @numrows  = @mynumrows OUTPUT;

SELECT @myerr AS err, @mynumrows AS rc;
```

Przetwarzanie wyników z procedury składowanej z wykorzystaniem tablicy tymczasowej.

```
--- Skrypt Lab04.29
-- w celu dalszego przetwarzania wyniku musimy uzyc temporary tabel
IF OBJECT_ID('tempdb..#CustOrders') IS NOT NULL
  DROP TABLE #CustOrders;
GO
CREATE TABLE #CustOrders
(
  SalesOrderID    INT      NOT NULL PRIMARY KEY,
  CustomerID NCHAR(5) NOT NULL,
  SalesPersonID INT      NOT NULL,
  OrderDate  DATETIME NOT NULL
);

DECLARE @myerr AS INT, @mynumrows AS INT;
INSERT INTO #CustOrders(SalesOrderID, CustomerID, SalesPersonID, OrderDate)
  EXEC @myerr = dbo.usp_GetCustOrders
    @custid   = N'676',
    @fromdate = '20021010',
    @todate   = '2040101',
    @numrows  = @mynumrows OUTPUT;

SELECT SalesOrderID, CustomerID, SalesPersonID, OrderDate
FROM #CustOrders;

SELECT @myerr AS err, @mynumrows AS rc;
GO
```

Po zakończeniu zadania usuwamy utworzone obiekty w bazie danych.

3. **Procedura składowana, obsługa błędów.**

Interpretacja błędów podczas realizacji procedur składowanych.

```
--- Skrypt Lab04.30
-- jak kompilowane sa stored procedure
USE tempdb;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_Proc1') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_Proc1;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_Proc2') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_Proc2;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.T1') IS NOT NULL
  DROP TABLE dbo.T1;

--tworzymy stored procedure usp_Proc1 -  tabela T1 nie istnieje
CREATE PROC dbo.usp_Proc1
AS
 SELECT col1 FROM dbo.T1;
GO

-- test
EXEC dbo.usp_Proc1;
-- wynik błąd wykonania
-- Msg 208, Level 16, State 1, Procedure usp_Proc1, Line 3
-- Invalid object name 'dbo.T1'.

-- tworzymy tabelę T1 z col1
CREATE TABLE dbo.T1(col1 INT);
INSERT INTO dbo.T1(col1) VALUES(1);

-- i ponownie test
EXEC dbo.usp_Proc1;
-- teraz SUKCES

--tworzymy stored procedure usp_Proc2 tabela T1 istnieje, nie istnieje col2
CREATE PROC dbo.usp_Proc2
AS
  SELECT col2 FROM dbo.T1;
GO

-- wynik - procedura nie kompiluje sie
--Msg 207, Level 16, State 1, Procedure usp_Proc2, Line 3
--Invalid column name 'col2'.
```

Usuwamy utworzone obiekty.

```
USE tempdb;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_Proc1') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_Proc1;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_Proc2') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_Proc2;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.T1') IS NOT NULL
  DROP TABLE dbo.T1;
```

4. **Procedury składowana, optymalizacja.**

- https://docs.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/statements/set-statistics-io-transact-sql?view=sql-server-2017

Wykorzystanie narzędzi do optymalizacji zapytań

```
--- Skrypt Lab04.31
USE AdventureWorks;
GO
IF OBJECT_ID('dbo.usp_GetOrders') IS NOT NULL
  DROP PROC dbo.usp_GetOrders;
GO

CREATE PROC dbo.usp_GetOrders
  @odate AS DATETIME
AS
SELECT SalesOrderID, CustomerID, SalesPersonID, OrderDate
FROM Sales.SalesOrderHeader
WHERE OrderDate >= @odate;

GO

--Turn on the STATISTICS IO option - informacja o aktywności sesji
SET STATISTICS IO ON;

-- analizujemy execution plan
EXEC dbo.usp_GetOrders '20011010';
```

5. **Wyzwalacze DDL w bazie danych MS SQL Server.**

- https://docs.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/triggers/ddl-triggers?view=sql-server-2017

- https://docs.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/functions/eventdata-transact-sql?view=sql-server-2017

Przykład ochrony obiektów bazy danych przed modyfikacją ich struktury (ALTER czy DROP).

```
-- skrypt Lab04.32
USE tempdb
GO
CREATE TABLE ddltest( a int not null) ;
go
CREATE TRIGGER safety on database for drop_table
AS
print 'Musisz wylaczyc trigger przed usunieciem tabeli'
ROLLBACK
GO
DROP TABLE ddltest
GO
```

Monitorowanie zmian w strukturze bazy danych z wykorzystaniem wyzwalacza DDL oraz obiektu XML tworzonego przez funkcję EventData().

```
-- skrypt Lab04.33
CREATE TABLE EventLog
  ( PostTime datetime,
    DBUser nvarchar(100),
    Event nvarchar(100),
   TSQL nvarchar(2000) )
GO
ALTER TRIGGER  safety on database for DDL_DATABASE_LEVEL_EVENTS
AS
DECLARE @data xml
SET @data = EventData()
INSERT EventLog ( PostTime, DBUser, Event, TSQL ) values (GETDATE(),
CONVERT(nvarchar(100),CURRENT_USER),
CONVERT(nvarchar(100),@data.query('data(//EventType)')),
CONVERT(nvarchar(2000), @data.query('data(//TSQLCommand)')))
GO
CREATE TABLE Foo (a int)
DROP TABLE Foo
SELECT  *  FROM  EventLog
```

Zadania

Zadanie Z1.

Opracować przykład procedury składowanej z wykorzystaniem kursora tworzący wydruk z dowolnej tabeli w bazie danych AdvantureWorks w określonym formacie.

Zadanie Z2.

Opracować przykład wyzwalacza typu DML dla dowolnego obiektu (tabeli lub widoku) w bazie danych AdvantureWorks.

Zadanie Z3.

Opracować przykład procedury składowanej z wykorzystaniem struktury RAISERROR przesłania informacji o niemożliwości zrealizowania określonego zadania w bazie danych AdvantureWorks.